

Kouluttajien käsikirja – Pehmeiden taitojen kehityksen tukeminen

Versio 31.01.2022

Tekijä: Visual Paths projektikonsortio

Projekti: VISUAL PATHS – Taitojen ja opintopolkujen
visualisoiminen ja taitojen tunnustamisen tukeminen

Projekti: 2019-1-DE02-KA202-006504

VISUAL PATHS

Sisältö

Johdanto	3
Henkilökohtaisen kehittymisen tärkeys pandemian jälkeisessä ajassa	5
1.1 Viittaus avaintaitoihin	6
1.2 Metodin tavoite – pehmeiden taitojen kehittymisen tukeminen	6
1.3 Pehmeiden taitojen tärkeimmät ominaisuudet	7
1.4 Yhteydet muihin metodeihin Visual Paths projektin sisällä	9
Pehmeiden taitojen yhdistämisen tarve koulutusprosessiin	11
2.1. Pehmeiden taitojen tärkeys henkilökohtaisessa elinpiirissä	13
2.2 Pehmeiden taitojen tärkeys koulutuksessa	14
2.3 Pehmeiden taitojen tärkeys työpaikalla	14
2.4 Pehmeiden taitojen viitekehys	15
2.5 Muodollinen ja epämuodollinen oppiminen ja pehmeät taidot	19
Pehmeiden taitojen arviointityökalu	20
3.1 Pehmeiden taitojen arviointityökalut – tarkistetaan oppijoiden perustiedot pehmeistä taidoista	20
3.2 Pehmeiden taitojen arviointityökalu kouluttajille ja oppijoille	23
Pehmeät taidot integroituna sovellukseen	29
4.1 Oppijoiden pehmeiden taitojen kehittymisen tarkkailu sovelluksen avulla	30
Yhteenveto	32
Lähteet	33

Johdanto

Kun ajattelemme ihmisen koulutusta, tulee mieleen monia erilaisia näkökohtia, muun muassa muodollinen oppiminen opetussuunnitelmiseen ja arviointeeseen. Ja se onkin olennainen osa koulutusprosessia, koska ensin oppijoille opetetaan asioita ja sitten heidän tietojaan arvioidaan testeissä tai kokeissa. Nykyään koulutusprosessiin liittyy usein myös digitaalisia oppimiskeinoja, mikä on väistämätöntä. Diginatiiveina nuoret näkevät tämän prosessin luonnollisena, joten he sopeutuvat nopeasti koulutukseen tuotuihin digitaalisiin ratkaisuihin. Nämä kaksi näkökohtaa eivät kuitenkaan ainoina vaikuta tietoihin ja taitoihin, joita opiskelijat hankkivat kouluvuosien aikana. Oppimisprosessi tapahtuu usein oppikirjojen tai luokkahuoneiden ulkopuolella. Nuoret kasvavat sosiaalisissa ympäristöissä, joiden kautta he omaksuvat tietynlaisia sääntöjä ja käyttäytymismalleja, arvoja ja normeja sosiaaliseen vuorovaikutukseen. On kiistatonta, että arkioppiminen on yhtä tärkeää kuin muodollinen oppiminen, jonka kautta hankitaan olennaiset taidot ja pätevyyydet. Lisäksi viimeaikaiset tutkimukset ovat osoittaneet, että

muodollisen ja epämuodollisen arkioppimisen lisäksi on olemassa pehmeitä taitoja, jotka voivat olla ratkaisevassa osassa henkilön hyvinvoinnille ja menestykselle työllistymiselle nopeasti muuttuvassa maailmassa. COVID-19 pandemia osoitti, että opiskelijoiden on oltava valmiita sopeutumaan muuttuviin ympäristöihin ja erilaisiin oppimis- ja työskentelytapoihin. Tämä edellyttää pehmeiden taitojen kehittämistä, jotka keskittyvät henkilökohtaiseen, sosiaaliseen ja metodologiseen oppimiseen. Kouluttajan rooli on tässä suhteessa erittäin tärkeä. Juuri opettaja voi esitellä pehmeiden taitojen olennaiset asiat oppijoille ja tukea heitä heidän henkilökohtaisessa kehityksessään.

Yllä mainitut näkökohdat huomioiden Visual Paths projektissa päätettiin ottaa käyttöön innovatiivinen käytännön lähestymistapa, jossa oppijat sitoutuvat kehittämään pehmeitä taitojaan sovelluksen avulla, rinnakkain muodollisen ja epämuodollisen oppimisen kanssa. Sovelluksen avulla oppijat voivat älypuhelimellaan kerätä erilaisia todisteita oppimiskehityksestään ja esitellä saavutuksiaan opettajalle ilman, että mitään tarvitsee tulostaa. Tämä innovatiivinen menetelmä osoittaa, että erilaiset oppimistavat tukevat toisiaan ja tarjoavat yhdessä kokonaisvaltaisemman lähestymistavan oppimiseen.

Käsikirja on suunnattu kouluttajille, jotka ovat kiinnostuneita esittelemään pehmeiden taitojen käsitteen oppijoilleen ja tukemaan oppijoiden kehitystä niiden parissa. Käsikirja esittelee pehmeiden taitojen määritelmän ja viitekehyksen, joita tässä menetelmässä käsitellään. Lisäksi se kuvaa pehmeiden taitojen arviointityökalun käyttöä välineenä, jolla tunnistetaan ja mitataan oppijan pehmeiden taitojen tasoa. Käsikirjassa selostetaan myös tapoja seurata oppijan pehmeiden taitojen kehittymistä sovelluksen kautta ja annetaan esimerkkejä kouluttajille hyödyllisistä ohjeista.

Liikennevalo-arviointijärjestelmä on otettu käyttöön tässä lähestymistavassa, koska se ei rankaise oppijoita tietyn taidon puutteesta, vaan antaa ennemminkin suuntaa siitä, mitä taitoja halutaan parantaa. Tämän menetelmän tavoitteena on tunnustaa oppilaiden ponnistelut ja saavutukset sen sijaan, että rangaistaisiin heitä heidän virheistään.

Kaiken kaikkiaan tämä innovatiivinen menetelmä on hyödyllinen sekä kouluttajille että oppijoille. Toisaalta se antaa opettajille valmiin työkalun, jolla tuetaan oppijan pehmeiden taitojen kehittymistä koulutuksen aikana. Toisaalta se auttaa oppijoita keskittymään henkilökohtaiseen kehitykseensä muodollisen tai ammatillisen sekä arkioppimisen prosessissa. Tämä lähestymistapa yhdistää nämä oppimisen osa-alueet sovelluksessa, jotta koulutusprosessi olisi kiinnostavampi ja motivoivampi oppijoille.

Henkilökohtaisen kehittymisen tärkeys pandemian jälkeisessä ajassa

COVID-19-pandemia muutti elämäntyyliämme merkittävästi ja aiheutti suuria muutoksia niin henkilökohtaiseen elämään, koulutukseen kuin työelämäänkin. Se on näin ollen siirtänyt huomion tarpeeseen kehittää taitoja ja kykyjä, jotka voivat auttaa meitä sopeutumaan erilaisiin elämänoloihin ja viettämään tyydyttävää elämää "menestyvinä yksilöinä, vastuullisina sosiaalisina toimijoina ja pohtivina elinikäisinä oppijoina." (21)

1.1 Viittaus avaintaitoihin

Vuonna 2006 eurooppalaisessa viitekehyksessä esiteltiin elinikäisen oppimisen avaintaidot: "Avaintaidot ovat niitä, joita kaikki yksilöt tarvitsevat henkilökohtaiseen täyttymykseen ja kehittymiseen, aktiiviseen kansalaisuuteen, sosiaaliseen osallisuuteen ja työllistymiseen." (23) Asiakirjan päätavoitteena oli auttaa kansalaisia sopeutumaan nopeasti muuttuvaan maailmaan.

"Toukokuussa 2018 Euroopan unionin neuvosto hyväksyi tarkistetun suosituksen elinikäisen oppimisen avaintaidoista, jossa määritellään 2000-luvulla työskentelyyn ja elämään tarvittavat ydintaidot. Tavoitteena on, että jokaisella on henkilökohtaisen kehityksen, sosiaalisen osallisuuden, aktiivisen kansalaisuuden ja työllistymisen kannalta välttämättömät valmiudet. Näitä taitoja ovat luku- ja kielitaito, matemaattinen osaaminen ja tieteen, teknologian ja tekniikan osaaminen sekä digitaidot, henkilökohtaista osaamista, sosiaalinen osaaminen ja oppimaan oppiminen, tietoa kansalaisuudesta, yrittäjyystietoutta sekä kulttuuritietoisuus ja kulttuurinen ilmaisu." (21)

Nyt, neljä vuotta myöhemmin, eurooppalaiset kohtaavat juuri näitä haasteita pandemian jälkeisissä oloissa. Melkein vuoden eristyksen jälkeen ihmiset voivat tuntea olonsa yhteiskunnasta vieraantuneeksi sekä haavoittuaiseksi uusien haasteiden ja päätösten edessä, jolloin heidän täytyy jälleen mukauttaa tietojaan, taitojaan ja asenteitaan uuteen ympäristöön sopiviksi, etenkin työllistymisen näkökulmasta.

1.2 Metodin tavoite – pehmeiden taitojen kehittymisen tukeminen

Edellä mainitut tarpeet huomioon ottaen päätettiin tuoda opetusprosessiin pehmeiden taitojen käsite, eli oppijoita tuetaan koulutuksen aikana heidän henkilökohtaisessa kehityksessään joustavuuden suhteen sekä sopeutumisessa nopeasti muuttuviin työ- ja elämänoloihin. Sen tavoitteena on toisaalta saada oppijat tiedostamaan henkilökohtaisen kehityksen rooli ja toisaalta integroida digitalisaatio, muodollinen ja epämuodollinen oppiminen samalla kun korostetaan opiskelijoiden henkilökohtaisen kehityksen merkitystä. Tämä Visual Paths projektiin kuuluva menetelmä kiinnittää kouluttajien huomion pehmeisiin taitoihin, joilla on tärkeä rooli oppijan tulevassa elämässä, liittyen heidän kykyynsä olla joustava, mukautuva ja luottavainen erilaisissa sosiaalisissa ja ammatillisissa tilanteissa. Se tarjoaa opettajille hyödyllistä tietoa pehmeiden taitojen käsitteestä, näiden kompetenssien viitekehyksestä ja arviointityökaluista auttaakseen opettajia tukemaan oppijan pehmeiden taitojen kehittymistä.

Kuten eurooppalaisessa viitekehyksessä mainitaan: "Koulutus on kaksinkertaisessa roolissa, sekä sosiaalisesti että taloudellisesti, avainasemassa sen varmistamisessa, että Euroopan kansalaiset saavat hankittua avaintaidot, joita he tarvitsevat voidakseen sopeutua joustavasti tällaisiin muutoksiin." (23)

Tämän menetelmän kohderyhmänä ovat teini-ikäiset sekä nuoret aikuiset, jotka keskittyvät pehmeiden taitojensa kehittämiseen työllistymisen näkökannalta.

1.3 Pehmeiden taitojen tärkeimmät ominaisuudet

Monissa tutkimuksissa on ollut yleinen "havainto, että pehmeät taidot tuovat lisäarvoa yritysten kilpailukyvyille ja samalla ne ovat työnhakijoiden työllistettävyyttä edistävä tekijä." (16) Elinikäisen oppimisen avaintaitojen eurooppalaisessa viitekehyksessä taidot ovat yksi kolmesta pätevyyden osa-alueesta – "pätevyudet määritellään kontekstiin sopivien tietojen, taitojen ja asenteiden yhdistelmäksi." (23)

Pätevyys sisältää kaikki taidot ja ominaisuudet, joiden avulla henkilö voi suoriutua työstään. Pätevyys tarkoittaa olennaisen tiedon käyttämistä ongelmien tehokkaaksi ratkaisemiseksi. Kyseinen tietämys voi kattaa monenlaisen toiminnan tekniset näkökohdat (esim. tietokoneohjelmien käyttö, vieraiden kielten puhuminen) sekä ihmisten välisen toiminnan eri näkökohdat (esim. tiimityöskentely, erilaisiin tilanteisiin sopeutuminen). Pätevä henkilö on siis se, jolla on asianmukaiset taidot ja asenteet tietyn tehtävän suorittamiseen, tietyistä asioista puhumiseen ja niistä vastuun ottamiseen. Pätevyys mielletään usein henkilön yksilöllisiksi ominaisuuksiksi, joilla hänen potentiaalinsa määritetään.

Pätevyyteen (ja näin ollen taitoihin) vaikuttaa suuresti se, mitä tietyn kulttuurin jäsenet arvostavat, mihin he uskovat ja mikä on heidän mielestään hyvää tai huonoa, haluttavaa tai ei-haluttavaa. Arvoilla on huomattava vaikutus henkilön käyttäytymiseen ja asenteeseen, ja ne toimivat suuntaa antavina oppaina kaikissa tilanteissa. (16)

On olemassa monentyyppisiä pätevyksiä, riippuen niiden arvosta. Kun kyseessä on taidot, ne voivat olla spesifejä (sellaisia, jotka nostavat henkilön arvoa vain tietyn tehtävän tai sektorin/yrityksen kohdalla) tai yleisluontoisia (sellaisia, jotka nostavat henkilön arvoa koko työmarkkinoiden saralla ja henkilökohtaisessa elämässä). Ammatillisen

täydennyskoulutuksen parissa toimivat virastot, laitokset ja päättäjät tekevät eron spesifien ja yleisluontoisten (tai yleisten) taitojen välillä, kun taas työnantajat ovat taipuvaisempia tekemään eron kovien ja pehmeiden taitojen välillä. (16)

- Kovat taidot – ovat tietoja ja taitoja, joita tarvitaan tietyn työn suorittamiseen, esimerkiksi kielitaito ja tietokonetaidot. Niitä voidaan helposti havainnoida, mitata ja opettaa.
- Pehmeät taidot – nämä ovat psykososiaalisia taitoja, jotka liittyvät läheisesti henkilökohtaisiin asenteisiin, ja jotka ovat aineettomia, kuten kommunikaatio, luovuus, dynaaminen käyttäytyminen ja joustavuus. Niitä on vaikea mitata ja kehittää.

Kovia taitoja voi siis oppia, kun taas pehmeät taidot voivat olla enemmän sisäsyntyisiä ja ne voivat kasvaa ja laajeta. Mainitsemisen arvoinen on myös ero pehmeiden taitojen ja perustaitojen välillä, joita käytetään yhdessä elinikäisen oppimisen avaintaitojen eurooppalaisessa viitekehyksessä kuvaamaan kahdeksaa avaintaitoa. Perustaidoilla tarkoitetaan luku- ja laskutaitoa, kielitaitoa ja tieto- ja viestintätekniikkaan liittyviä taitoja, jotka hankitaan muodollisen oppimisprosessin aikana.

1.4 Yhteydet muihin metodeihin Visual Paths projektin sisällä

Visual Paths projektin tavoitteena on yhdistää erilaisia oppimiseen liittyviä metodeja. Siksi

Taidot esillä -metodi käsittelee muodollista oppimisprosessia opetussuunnitelmien

pohjalta ja kuvaa digitaalisten työkalujen etua ammatillisen koulutuksen oppimisprosessin tukena. Valitettavasti muodollinen oppiminen keskittyy vain akateemisen tiedon ja ammatillisen pätevyyden hankkimiseen ja arviointiin, jättämättä tilaa yksilön henkilökohtaiselle kehitykselle.

Pehmeiden taitojen kehittämisen tukeminen -metodi on omistettu oppijan henkilökohtaiselle ja sosiaaliselle kehitykselle. Se siirtää opiskelijoiden ja kouluttajien huomion pehmeiden taitojen ja henkilökohtaisen oppimisen kehittämiseen tarjoamalla työkaluja henkilökohtaisen oppimisen arviointiin ja keskusteluun koulutuksen aikana sekä korostaa epämuodollisen oppimisen merkitystä pehmeiden taitojen kehittämisessä.

Taitojen tunnustaminen -metodi käsittelee eri konteksteista (virallinen ja arkioppiminen) tulevien oppimistodisteiden dokumentointia ja järjestämistä ja tuo ne saataville ja näkyviksi oppimisprosessien tukena koulutuksen aikana sekä sen jälkeen, pohjaksi oppimistulosten validoinnille tai seuraavien uravaiheiden valmistelulle (työhakemukset).

Verkko- ja mobiilikäyttöliittymien kehittäminen -metodi tarjoaa teknisen alustan muiden kehitettyjen tuotosten tulosten integroimiseksi ja käytännön soveltamiseksi; sen käyttö visualisoi, kuinka eri oppimiskontekstien tulosten yhdistetty käyttö tarjoaa lisäarvoa oppimiskontekstien yksilöllisen tarkastelun lisäksi.

Yhteenvetona voidaan todeta, että hankkeen tavoitteena on yhdistää kaikki oppimiseen liittyvät menetelmät ja korostaa pehmeiden taitojen kehittämisen tärkeyttä kiinteänä osana koulutusprosessia. Kaikki edellä mainitut menetelmät on esitelty erillisissä käsikirjoissa, joissa on tarkempaa tietoa kustakin aiheesta.

Pehmeiden taitojen yhdistämisen tarve koulutusprosessiin

Pehmeillä taidoilla tarkoitetaan joukkoa henkilökohtaisia ominaisuuksia, jotka mahdollistavat tehokkaan ja harmonisen vuorovaikutuksen muiden ihmisten kanssa, eli sellaisia ominaisuuksia kuten positiivista asennetta, viestintätaitoja, kriittistä ajattelua, organisointi- ja suunnittelukykyä, ryhmätyöskentelytaitoja ja paljon muuta.

Pehmeät taidot ovat sosiaalisia ja henkilökohtaisia taitoja, jotka ihmisen tulee hallita menestyäkseen henkilökohtaisessa sekä työelämässä. Sosiaaliset taidot huomioivat ihmisen yksilönä, määrittävät ihmisen käyttäytymistä, persoonallisuutta, kykyä suorittaa tehtäviä erilaisissa tilanteissa. Itsevarmuutta, tunneälyä, luovuutta, johtajuutta, itseluottamusta, ajanhallintaa – nämä ovat taitoja, joita jokaisella on enemmän tai vähemmän. Tehtävänä on tunnistaa omat vahvuutensa ja heikkoutensa sekä työskennellä niiden parantamiseksi ja kehittämiseksi.

Toisin kuin kovia taitoja, pehmeitä taitoja ei voi mitata. Tällaisia mittaamiskelvottomia taitoja ei olekaan huomioitu kovin paljon ennen kuin vasta viime aikoina. Itseasiassa nykyisin työnantajat arvostavat kyseisiä taitoja yhä enenevässä määrin. Työnantajat etsivät työntekijöitä, jotka eivät pelkästään kykene työhön, jota hakevat, vaan tekevät sen paremmin kuin muut. Tietyllä tavalla pehmeät taidot edustavat henkilön

työnteon tapaa (sitä tapaa, millä tavalla hän tekee annetut työtehtävät). Se tarkoittaa henkilökohtaista tyyliä, joka tekee jokaisesta uniikin, huolimatta siitä, että heillä voi olla samat tiedot ja pätevyudet (eli kovat taidot) kuin jollakulla toisellakin (16).

Markkinatutkimukset viittaavat siihen, että pehmeiden taitojen kysyntä kasvaa jatkuvasti. Se johtuu siitä, että pehmeät taidot ovat strategisia. Niitä voidaan soveltaa moniin erilaisiin töihin, ja ne voivat myös voimauttaa ihmisiä (jos he tiedostavat omat kykynsä) markkinoimaan itseään asianmukaisella tavalla löytääkseen parempia työpaikkoja ja myötävaikuttaakseen positiivisesti työorganisaatioihin. Ei olekaan yllättävää, että pehmeitä taitoja kutsutaan joskus myös työllistettävyyystaidoiksi (16).

Vaikka pehmeistä taidoista puhutaan ei-mitattavina, on kuitenkin tapoja arvioida niitä. Tällaisia arvioita tehdään yleensä tieteellisiin, tutkimuksellisiin tai koulutuksellisiin tarpeisiin. Taulukossa 1 on joitakin esimerkkejä pehmeiden taitojen mittaamisesta instituutioissa tai työpaikoilla:

Taulukko 1. Pehmeiden taitojen kolme ulottuvuutta:

Ulottuvuus	Ominaisuudet	Mittaustapa
kognitiivinen	kyky tunnistaa sosiaalisia tilanteita, kognitiivinen empatia, tietoisuus sosiaalisista säännöistä ja kyky suunnitella sosiaalista käyttäytymistä	sosiaalisen älykkyyden testit, älykkyydestit, tunteita kartoittavat rakennetut haastattelut
motivaattori	taipumus ottaa sosiaalisia riskejä ja osallistua sosiaalisiin tilanteisiin	tiettyjä persoonallisuuspiirteitä kartoittavat kyselyt, jotka mittaavat kyvykkyyttä aloitteellisuuteen sosiaalisissa kontakteissa
motorinen	sosiaalisten taitojen omaaminen ja käyttäminen	itsen kuvailu, arviointi, tarkkailu, rakennetut simulaatiotekniikat luonnollisessa ympäristössä

Työnantajat käyttävät erilaisia rekrytointitekniikoita arvioidakseen hakijoiden pehmeitä taitoja: haastatteluista kokeilujaksoihin. Vaikka siitä ei aina nimenomaisesti mainita, heillä on yleensä rekrytoinnin viitekehys, joka sisältää yhdistelmän taitoja, pätevyyskäsitteitä, työkokemusta ja henkilökohtaisia ominaisuuksia, joiden yhdistelmä on räätälöity vastaamaan työn pätevyysvaatimuksia (16). Siksi oppijan tulee olla tietoinen pehmeiden taitojen tärkeydestä tulevalle työlleen, jotta hän voi valmistautua asianmukaisesti haluamansa työn työhaastatteluun.

2.1. Pehmeiden taitojen tärkeys henkilökohtaisessa elinpiirissä

Ihminen on aina ollut ja tulee aina olemaan sosiaalinen olento, joten ihmissuhdetaidot ovat tärkeitä ihmisten elämässä. Ne vaikuttavat paitsi ammatilliseen elämään, myös ennen kaikkea yksityiselämään. Nykyään sosiaalisten taitojen rooli korostuu yhä enemmän. Tavallinen pehmeä taito on kyky luoda ja ylläpitää ihmissuhteita toisen ihmisen kanssa. Se stimuloi uusia taitoja ja käyttäytymismalleja, jotka vaikuttavat merkittävästi yksilön hyvinvointiin ja mielenterveyteen. Ihmisten väliset yhteydet tarjoavat turvallisuuden ja yhteenkuuluvuuden tunteen, joka on yksi Maslowin pyramidissa mainituista ihmisen perustarpeista. Lisäksi keskinäisen tukiverkoston avulla ihmiset ovat vähemmän alttiina stressin negatiivisille vaikutuksille ja ovat paremmin sopeutuvia kaikenlaisiin ympäristön muutoksiin. COVID-19 osoitti, että sosiaalinen eristäytyminen vaikutti kielteisesti monien ihmisten henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin, erityisesti niiden, joiden sosiaaliset suhteet olivat vähemmän kehittyneitä.

2.2 Pehmeiden taitojen tärkeys koulutuksessa

Pehmeiden taitojen kehittäminen koulutuksen osana on erittäin tärkeää, sillä ne auttavat opiskelijoita saavuttamaan parempia tuloksia kokeissa ja tenteissä, jotka taas ovat olennainen osa koulutusprosessia. Hyödyllisimpiä taitoja ovat esimerkiksi: ajanhallinta, kriittinen ajattelu, ongelmanratkaisu, ryhmätyöskentely ja valmius oppia. Näillä taidoilla on tärkeä rooli akateemisessa prosessissa sekä päivittäisessä sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Opiskelijoiden tulee siis tiedostaa edellä mainittujen taitojen hankkimisen tärkeys ja tarve. Lukuisat tieteelliset tutkimukset ovat perehtyneet ja korostaneet pehmeiden taitojen kasvavaa merkitystä koulutuksessa. Ihannetapauksessa pehmeitä taitoja kehittäviä ohjelmia tai kursseja tulisi integroida opetussuunnitelmaan, jotta opiskelijat näkevät tiettyjen pehmeiden taitojen soveltamisen käytännössä. Valitettavasti tällainen ratkaisu ei ole aina mahdollinen. Siksi hankkeessamme korostetaan pehmeiden taitojen integroimisen tärkeyttä koulutusprosessiin.

2.3 Pehmeiden taitojen tärkeys työpaikalla

Tuoreiden työmarkkinoita koskevien tutkimusten mukaan uusia työntekijöitä rekrytoivat työnantajat haluavat nähdä erityisesti pehmeitä taitoja. (19) Koska pehmeät taidot viittaavat yksilöiden persoonallisuuden piirteisiin, ominaisuuksiin ja henkilökohtaiseen käyttäytymiseen, ne ovat ratkaisevan tärkeitä ja välttämättömiä

jokaisessa työympäristössä. Halutuimpia pehmeitä taitoja ovat esimerkiksi viestintätaidot, ryhmätyötaidot, ongelmanratkaisukyky, itsemotivaatio, päätöksentekokyky, kriittinen ajattelu ja ajanhallintataidot.

Koska on kiistaton fakta, että työnantajat laittavat yhä suuremman painoarvon pehmeille taidoille, on tietenkin hyvin tärkeää, että myös opiskelijat arvostavat kyseisiä taitoja ja työskentelevät ahkerasti niiden omaksumiseksi, ovathan ne erittäin olennaisia menestykselle urapolulle.

2.4 Pehmeiden taitojen viitekehys

Tehtyämme laajaa tutkimusta pehmeistä taidoista ja keskusteltuamme aiheesta perusteellisesti projektipartnereiden kesken, olemme valinneet useita pehmeitä taitoja, jotka useimmiten mainitaan arvokkaina koulutuksen, tulevan uran ja paremman sosiaalisen vuorovaikutuksen kannalta. Arviointityökalu, josta keskustellaan myöhemmin, käsittelee näitä valittuja pehmeitä taitoja.

Alapuolella oleva taulukko 2 esittelee valitut taidot, jotka jakautuvat kolmeen ryhmään – henkilökohtaiset, sosiaaliset ja metodologiset.

Taulukko 2. Pehmeiden taitojen viitekehys

Henkilökohtaiset	Sosiaaliset	Metodologiset
<ul style="list-style-type: none"> • itsemotivointi / positiivinen asenne • sopeutuvuus 	<ul style="list-style-type: none"> • ryhmätyöskentely • viestintä 	<ul style="list-style-type: none"> • valmius oppia • kriittinen ajattelu

Henkilökohtaisista taidoista tärkeimpiä ovat itsemotivaatio tai positiivinen asenne itseään kohtaan sekä kyky sopeutua erilaisiin tilanteisiin. Ihminen, jolla on hyvin kehittynyt kyky motivoitua ja sopeutua monenlaisiin ympäristöihin, tuntee olonsa tyytyväiseksi ja kokee täyttymystä. Lisäksi positiivisen asenteen osoittaminen ja oma-aloitteisuus työskennellä hyvin ilman jatkuvaa ohjausta on merkittävä pehmeä taito kenelle tahansa työntekijälle.

Henkilökohtaiset taidot ovat siis yksilöön liittyviä taitoja:

- itsemotivointi - tämä on tapa motivoida itseään, mikä voi joskus olla paljon vaikeampi tehtävä kuin jonkun muun motivoiminen tai se, että joku toinen motivoisi sinua. Se vaatii suurta päättäväisyyttä ja sinnikkyyttä, ja ennen kaikkea positiivisiin arvoihin keskittymistä.
- sopeutuvuus - tämä on kykyä hyväksyä muutokset uutena haasteena ja sopeutua uusiin tilanteisiin ja muuttaa toimintatapoja tilanteen niin vaatiessa. (16)

Nämä henkilökohtaiset taidot ovat olennaisia kaikille oppijoille koko koulutuksen ajan, minkä vuoksi niitä tulee kehittää huolella.

Sosiaalisten taitojen kannalta tärkeimpiä koulussa ja työpaikalla ovat kommunikointi- ja ryhmätyötaidot. Tehokkaat kommunikaatiotaidot ovat arvokkaita paitsi työhaastatteluprosessin aikana myös tulevalla uralla yleisesti. Kyky kommunikoida edellyttää ymmärrystä siitä, miten puhua muille erilaisissa työympäristöissä. Se, että

pystyy olemaan tahdikkaasti ja asiantuntevasti eri mieltä muiden kanssa ilman konfliktitilannetta on tärkeä taito, jota työnantajat arvostavat valtavasti. Taitavan kommunikoinnin lisäksi hyvään tiimityöskentelyyn kuuluu useiden pehmeiden taitojen yhdistelmiä. Ryhmässä työskentely yhteisen tavoitteen eteen vaatii intuitiota ja ihmissuhdeälyä, jotta näkee milloin täytyy olla johtaja ja milloin kuuntelija. Hyvät tiimityöskentelijät ovat tarkkaavaisia ja avoimia muiden tarpeille ja vastuille.

Sosiaaliset taidot viittaavat siis kommunikointiin toisten ihmisten kanssa:

- tiimityöskentely – erittäin tärkeä pehmeä taito, joka on hyödyllinen sekä työssä että yksityiselämässä. Se sisältää kyvyn työskennellä muiden kanssa yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi, kyvyn toimia ryhmän sisällä sekä omaksua tiettyjä ryhmästandardeja. Tiimityöskentelykyky on tärkeää monissa ammateissa, etenkin projektituontoisissa töissä, kuten mainostoimistossa. Tämä on kykyä ymmärtää ryhmätyöskentelyn edut tulosten saavuttamiseksi.
- verbaaliset ja nonverbaaliset kommunikaatiotaidot – ominaisuus, joka tarkoittaa, että pystyy muodostamaan ja ylläpitämään terveitä ja tyydyttäviä ihmissuhteita kaiken tyyppisten puhujien kanssa (esihenkilöt, kollegat, asiakkaat, jne.). Kommunikaatiotaitoja arvostetaan jokaisessa ammatissa, jossa vaaditaan yhteistyötä muiden kanssa, kykyä esittää tietoa selkeästi, kykyä ymmärtää ja tulkita dataa sekä hallita omaa työtään tehokkaasti.

Ilman näitä taitoja, nuoret saattavat tehdä huonoja valintoja sen suhteen, kenen kanssa ystäväystyvät, ketä he seuraavat, kenestä he pitävät, millaisia taitoja he kehittävät, mitä kouluja ja millaisen urapolun he valitsevat.

Viimeisenä muttei vähäisimpänä tärkeä pehmeiden taitojen ryhmä – metodologiset taidot. Pandemiakausi on osoittanut kasvavan tarpeen jatkuvalle oppimiselle ja uusien taitojen hankkimiselle. Ihmisten piti toisaalta sopeutua yllättäen uusiin etäopiskelun ja -työskentelyn olosuhteisiin, ja toisaalta tänä aikana erityisesti nuorille oli äärimmäisen tärkeää pystyä ajattelemaan kriittisesti sekä analysoimaan ja valikoimaan tarvittavaa tietoa oppiessaan ja verkkoympäristössä työskennellessään.

Tärkeimmät metodologiset taidot, jotka liittyvät elinikäiseen oppimiseen ovat:

- valmius oppia – henkilö, jolla on tämä taito, on tietoinen elämänmittaisesta oppimisesta. Tällainen henkilö tuntee vastuunsa omasta kehityksestään, asettaa oppimistavoitteita ja etsii tapoja saavuttaa niitä, esim. perinteisillä tai verkkokursseilla, opinnoilla tai vapaaehtoistyöllä. Lisäksi henkilö on johdonmukainen oppimisensa suhteen ja tietää, että tulokset riippuvat hänen omasta panoksestaan.

- kriittinen ajattelu – tämä tarkoittaa kykyä analysoida tietoa ja tehdä siitä perusteltuja päätelmiä sekä kykyä ottaa vastaan rakentavaa kritiikkiä ilman, että loukkaantuu.

Nämä metodologiset pehmeät taidot keskittyvät tulosten saavuttamiseen ja jatkuvaan itsensä kehittämiseen. Koska nämä taidot liittyvät kykyyn muuttaa ajatukset teoiksi, ne kuuluvat ns. "yrittäjyystaitoihin." (17) Siksi näissä taidoissa olennaista on taipumus toimia, ja keskittyä enemmänkin tehtävien suorittamiseen kuin muihin ihmisiin kohdistuviin vaikutuksiin.

2.5 Muodollinen ja epämuodollinen oppiminen ja pehmeät taidot

Jos pohdimme ihmisen kehitystä, kouluvuodet ilmestyvät välittömästi mieleemme, ja aina muodollisten taitojen tai ammatillisen pätevyyden arvioinnin yhteydessä. Herää kuitenkin kysymys, oppiiko tai hankkiiko ihminen osaamista vain koulunpenkillä? Entä muut tilanteet, kuten arkitilanteet, joissa nuorten täytyy hoitaa tehtäviä menestyksekkäästi, olla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa osoittaen heille kunnioitusta, jne.? Nämä tilanteet ovat myös hyviä tapoja oppia uusia taitoja, hankkia kokemusta ja lisäksi ne ovat sitäkin tärkeämpiä vastuullisen kansalaisen ja elämäänsä tyytyväisen ihmisen kehittymiselle. Arvioidaan, että yli puolet ihmisen tiedoista ja taidoista on peräisin epämuodollisesta arkioppimisesta. Valitettavasti tätä oppimisen tapaa ei yleensä dokumentoida millään lailla. Siksi tässä metodissa päätettiin korostaa epämuodollisen oppimisen tärkeyttä henkilökohtaisen kehityksen näkökulmasta. Se nähdään koulutuksen hyödyllisenä osana, joka voi rikastuttaa muodollista akateemista tai ammatillista oppimista. Visual Paths projektissa kehitettiin innovatiivinen lähestymistapa, joka tuo yhteen koulutuksen digitalisoitumisen ja mahdollisuuden henkilökohtaiseen kehitykseen.

Monissa Euroopan maissa painotetaan muodollista oppimista sekä COVID-19-pandemian verkko-oppimisen aikakauden jälkimainingeissa erityisesti koulutuksen digitalisaatiota. Arkioppiminen on kuitenkin yhtä tärkeää kuin muodollinen. Nämä kaksi oppimismuotoa voivat tukea toisiaan digitalisaation avulla sovelluksen muodossa. Sovelluksen avulla oppijat voivat kerätä digitaalisia todisteita epämuodollisesta oppimisestaan ja ladata niitä arkistoon, esimerkiksi asiakirjoja, valokuvia tai videoita jne., ja ne ovat käytettävissä oppijan mobiililaitteella. Kerätessään visuaalista näyttöä arkioppimisesta oppija kiinnittää samalla huomiota pehmeiden taitojensa kehittämiseen.

Kaiken kaikkiaan uskotaan vahvasti, että muodollisen ja arkioppimisen sekä pehmeiden taitojen yhdistäminen digitaaliseen tukeen on innovatiivinen lähestymistapa, joka auttaa opettajia ja oppijoita menestymään koulutus- ja henkilökohtaisen kehityksen prosessissa.

Pehmeiden taitojen arviointityökalu

Kouluttajan tai ohjaajan rooli on äärimmäisen tärkeä, sillä hän voi olla ensimmäinen, joka huomaa oppijan vahvemmat tai heikommat taidot tai kyvyt. Juuri opettaja voi rohkaista ja innostaa oppilaita parantamaan pehmeitä taitojaan. On olemassa lukuisia tapoja motivoida oppijoita kehittämään pehmeitä taitojaan, alkaen oppijoiden kehumisesta heidän pienimmistäkin saavutuksistaan, aina ryhmätoimintojen suorittamiseen tai oppilaiden pehmeitä taitoja edistävien tehtävien antamiseen. Visual Paths projektissa painopiste on oppijan tukemisessa hänen henkilökohtaisessa kehitysprosessissaan.

3.1 Pehmeiden taitojen arviointityökalut – tarkistetaan oppijoiden

perustiedot pehmeistä taidoista

Kurssin alussa ohjaaja keskustelee opiskelijoiden kanssa henkilökohtaisen kehityksen tärkeydestä, joka on korostumassa yhteiskunnan ja koulutuksen digisiirtymän ja sen myötä joustavampien

oppimis-, työ- ja elämänedellytysten myötä. On tärkeää korostaa, että nykyään opiskelijoiden on oltava valmiita sopeutumaan muuttuviin työympäristöihin ja erilaisiin työskentelytapoihin. Heidän tulee kyetä mukauttamaan ammatilliset tietonsa, taitonsa ja pätevyytensä nopeasti muuttuvan maailman mukaan. Tämä edellyttää muodollisen oppimisen ohella transversaalisten taitojen tai pehmeiden taitojen kehittämistä, jotka keskittyvät sosiaaliseen, henkilökohtaiseen ja metodologiseen oppimiseen. Myöhemmin ohjaaja korostaa pehmeiden ja kovien taitojen eroja, jotka on esitelty aiemmin tässä käsikirjassa. Tämän jälkeen oppijoita pyydetään täyttämään lyhyt kysely, jossa he määrittelevät, mitkä listan taidoista ovat pehmeitä taitoja, laittamalla rastin joko kyllä tai ei -ruutuun, kuten alla taulukossa.

Taulukko 1.

Ovatko alla listatut taidot mielestäsi pehmeitä taitoja?		
1. Kommunikaatio	☐ Kyllä	☐ Ei
2. Itsemotivointi	☐ Kyllä	☐ Ei
3. Sopeutuvuus	☐ Kyllä	☐ Ei
4. Tiimityöskentely	☐ Kyllä	☐ Ei
5. Kriittinen ajattelu	☐ Kyllä	☐ Ei
6. Valmius oppia	☐ Kyllä	☐ Ei
7. Kielitaito	☐ Kyllä	☐ Ei
8. Matemaattiset taidot	☐ Kyllä	☐ Ei
9. IT-taidot	☐ Kyllä	☐ Ei

Vastaukset taulukkoon 1 – Listassa on kuusi pehmeää taitoa, jotka jakaantuvat seuraaviin pehmeiden taitojen kategorioihin:

- henkilökohtaiset pehmeät taidot – itsemotivointi ja sopeutuvuus,
- sosiaaliset – tiimityöskentely ja kommunikaatio,
- metodologiset – valmius oppia ja kriittinen ajattelu.

Loput ovat kovia taitoja, jotka opiskelijat voivat oppia muodollisen koulutuksen puitteissa.

Ohjaajien tulee lisäksi selvittää kurssin alussa, ovatko heidän oppilaansa tietoisia pehmeiden taitojen tärkeydestä ja välttämättömyydestä sekä koulutuksessa että heidän

tulevalla työurallaan. Tämän selvittämiseksi opiskelijoita pyydetään vastaamaan kysymyksiin, jotka osoittavat heidän tietotasonsa pehmeisiin taitoihin liittyen. Kysely on esitetty taulukossa 2:

Taulukko 2.

Oletko väittämän kanssa samaa vai eri mieltä:		
1. Pehmeät taidot ovat tärkeitä koulutuksessa ja työllistymisessä		
☐ Vahvasti samaa mieltä	☐ Vaikea sanoa	☐ Vahvasti eri mieltä
2. Pehmeät taidot ovat työnantajien eniten arvostamia taitoja		
☐ Vahvasti samaa mieltä	☐ Vaikea sanoa	☐ Vahvasti eri mieltä
3. Pehmeät taidot ovat välttämättömiä, jos haluaa paremman työn		
☐ Vahvasti samaa mieltä	☐ Vaikea sanoa	☐ Vahvasti eri mieltä
4. Pehmeitä taitoja on vaikeampi oppia kuin ammatillisia taitoja		
☐ Vahvasti samaa mieltä	☐ Vaikea sanoa	☐ Vahvasti eri mieltä
5. Pehmeitä taitoja voi oppia vain käytännön harjoituksen kautta		
☐ Vahvasti samaa mieltä	☐ Vaikea sanoa	☐ Vahvasti eri mieltä

Vastaukset taulukkoon 2 – kaikki oikeat vastaukset ovat "Vahvasti samaa mieltä."

Kyselylomakkeen täyttämisen jälkeen ohjaaja kiinnittää opiskelijoiden huomion tarpeeseen kehittää henkilökohtaisia taitoja ammatillisen asiantuntemuksen lisäksi. On tärkeää korostaa pehmeiden taitojen tärkeyttä koulutus- ja työllistymisprosessissa. Nämä taidot ovat useissa tutkimuksissa osoittautuneet työnantajien eniten haluamiksi, mutta samalla niitä on vaikeampi oppia kuin ammatillisia taitoja. Pehmeitä taitoja aliarvioidaan ja laiminlyödään usein muodollisen oppimisen prosessissa koska ne ovat aineettomia ja abstrakteja, minkä vuoksi oppijat eivät usein edes tiedä niistä. Ohjaajan tehtävänä on tuoda esiin edellä mainittuja pehmeitä taitoja ja tapoja, joilla niitä voidaan kehittää ja

parantaa.

3.2 Pehmeiden taitojen arviointityökalu kouluttajille ja oppijoille

Oppijan pehmeiden taitojen tunnistamiseksi ja mittaamiseksi esitämme arviointityökalua. Tämä työkalu on saatavilla sovelluksessa, jonka sekä ohjaaja että oppija voivat ladata älypuhelimisiinsa, jolloin heillä on siihen helppo pääsy. Tässä arviointityökalussa huomioidaan kuusi pehmeää taitoa. Niitä kuvattiin aiemmin tässä käsikirjassa halutuimpina sekä oppimisprosessin aikana että työllistettävyyden parantamiseksi. Arviointityökalua valmistellessa otettiin huomioon sekä ohjaajan että oppijan näkökulma. Tästä syystä ohjaajilla ja oppijoilla on samanlainen joukko kysymyksiä joihin he vastaavat, jonka jälkeen he voivat vertailla vastauksiaan.

Arviointityökalussa esitetään liikennevalo-arviointijärjestelmä, sillä se ei rankaise oppijoita tietyn taidon puutteesta, vaan se antaa ennemminkin suuntaa siihen, mitä taitoja halutaan parantaa. Tavoitteena on tunnustaa oppilaiden ponnistelut ja saavutukset eikä rangaista heitä virheistään, joten liikennevalojärjestelmä on sopivin kannustamaan ja motivoimaan oppijoita heidän pyrkimyksissään kehittyä. Opettajan tulee korostaa, että oppilaiden on vastattava kysymyksiin rehellisesti.

Pisteiden laskentajärjestelmä on yksinkertainen, sillä tavoitteena on antaa ohjaajille ja opiskelijoille ohjeita muodollisen oppimisen prosessissa tarvittavien pehmeiden taitojen kehittämiseen. Kannattaa muistaa, että arvioinnin tulokset tulee käydä

yksilöllisesti läpi, tarkastellen samalla huolellisesti oppijan persoonallisuutta, oppimissaavutuksia ja kokemuksia.

Jokaisesta "Kyllä" vastauksesta oppija saa 2 pistettä, "vaikea sanoa" vastauksista 1 pisteen, "Ei" vastauksista 0 pistettä. Käytyään jokaiseen pehmeään taitoon liittyvän kyselyn läpi, oppija laskee pisteensä yhteen. Maksimipistemäärä on 12 pistettä.

Taulukko 3. Pehmeiden taitojen arviointityökalu ohjaajille ja oppilaille

I	ITSEMOTIVAATIO							
	OPPIJA			OHJAAJA				
1	Pystyn motivoimaan itseäni saavuttamaan tavoitteeni	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	😞ei	Oppija pystyy motivoimaan itseään saavuttamaan tavoitteensa	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	😞ei
2	Asetan itselleni määräaikoja, jotta pystyn keskittymään tavoitteisiini	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	😞ei	Oppija asettaa määräaikoja ja keskittyy tavoitteisiinsa	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	😞ei
3	Opin virheistäni ja kehitän itseäni	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	😞ei	Oppija oppii virheistään ja kehittää itseään	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	😞ei
4	Positiivinen palaute tekee minusta tehokkaamman	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	😞ei	Positiivinen palaute vaikuttaa oppijan työskentelyyn tehostavasti	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	😞ei
5	Asetan itselleni kunnianhimoisia tavoitteita ja olen tyytyväinen päätöksiini	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	😞ei	Oppija asettaa kunnianhimoisia tavoitteita ja on tyytyväinen päätöksiinsä	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	😞ei
6	Suhtaudun uusiin tehtäviin positiivisina haasteina	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	😞ei	Oppija suhtautuu uusiin tehtäviin positiivisena haasteena	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	😞ei

Pisteytys:

12p - 10p - taito on kehittynyt hyvin

9p - 6p - taidossa on jonkin verran parannettavaa

5p - 0p - taidon parissa tulisi työskennellä ahkerasti

II			SOPEUTUVUUS		
	OPPIJA			OHJAAJA	
1	Hyväksyn muutokset uutena haasteena			Oppija hyväksyy muutokset positiivisella asenteella	
	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	☹️ei	😊kyllä	🌀vaikea sanoa ☹️ei
2	Pystyn sopeutumaan helposti uuteen aikatauluun			Oppija pystyy sopeutumaan uuteen rutiiniin	
	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	☹️ei	😊kyllä	🌀vaikea sanoa ☹️ei
3	Tunnen oloni mukavaksi uudessa paikassa (esim. koulu, työpaikka)			Oppija tuntee olonsa mukavaksi uusissa olosuhteissa	
	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	☹️ei	😊kyllä	🌀vaikea sanoa ☹️ei
4	Luon yhteyksiä uusien ihmisten kanssa ongelmitta			Oppija luo yhteyksiä uusien ihmisten kanssa ongelmitta	
	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	☹️ei	😊kyllä	🌀vaikea sanoa ☹️ei
5	Pystyn hallitsemaan tunteitani tilanteen mukaisesti			Oppija pystyy hallitsemaan tunteitaan tilanteen mukaisesti	
	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	☹️ei	😊kyllä	🌀vaikea sanoa ☹️ei
6	Osaan valita tärkeimmät tehtävät sen mukaan, milloin ne on määrä palauttaa			Oppija osaa valita tärkeimmät tehtävät sen mukaan, milloin ne on määrä palauttaa	
	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	☹️ei	😊kyllä	🌀vaikea sanoa ☹️ei

Pisteytys:

12p - 10p - taito on kehittynyt hyvin

9p - 6p - taidossa on jonkin verran parannettavaa

5p - 0p - taidon parissa tulisi työskennellä ahkerasti

III			TIIMITYÖSKENTELY		
	OPPIJA			OHJAAJA	
1	Pystyn tekemään yhteistyötä ryhmässä ratkaistakseni ongelmia			Oppija pystyy tekemään yhteistyötä ryhmässä ratkaistakseen ongelmia	
	😊kyllä	🌀vaikea sanoa	☹️ei	😊kyllä	🌀vaikea sanoa ☹️ei

2	Motivoin ryhmää, jonka kanssa työskentelen 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei	Oppija motivoi ryhmää, jonka kanssa työskentelee 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei
3	Pidän tiimini jäsenet ajan tasalla työstäni ja jaan tärkeitä tietoja 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei	Oppija pitää tiiminsä ajan tasalla tekemästään työstä ja jakaa tärkeitä tietoja 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei
4	Ryhmässä löydän helposti oman paikkani 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei	Oppija löytää oman paikkansa ryhmässä helposti 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei
5	Käytän vahvuksiani yhteisen hyvän eteen 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei	Oppija käyttää vahvuuksiaan yhteisen hyvän eteen 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei
6	Osallistun usein aktiivisesti ryhmäkeskusteluihin 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei	Oppija osallistuu aktiivisesti ryhmäkeskusteluihin 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei

Pisteitys:

12p - 10p - taito on kehittynyt hyvin

9p - 6p - taidossa on jonkin verran parannettavaa

5p - 0p - taidon parissa tulisi työskennellä ahkerasti

IV	KOMMUNIKAATIO	
	OPPIJA	OHJAAJA
1	Kommunikoin selkeästi sen mitä haluan ilmaista 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei	Oppija viestii selkeästi ja tehokkaasti 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei
2	Mietin etukäteen mitä sanon, ja mitä vastaanottajan täytyy tietää 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei	Oppija suunnittelee viestinsä miettien sisältöä ja vastaanottajaa 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei
3	Kuunnelllessani kun joku puhuu, mietin mitä sanon seuraavaksi ja millaisia kysymyksiä kysyn 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei	Oppija kiinnittää huomiota siihen, mitä sanotaan, ja kysyy lisäkysymyksiä 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei
4	Kuuntelen keskeyttämättä, mitä muut sanovat 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei	Oppija kuuntelee aktiivisesti ja pyrkii olemaan keskeyttämättä 😊kyllä 🌀vaikea sana 😞ei

5	Kiinnitän huomiota nonverbaaliseen viestintään: eleisiin, ilmeisiin, äänensävyyn ja katsekontaktiin 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei	Oppija käyttää nonverbaalista viestintää puhuessaan 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei
6	Kysyn kysymyksiä osoittaakseni kiinnostukseni keskustelua kohtaan 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei	Oppija kysyy kysymyksiä ja osoittaa kiinnostusta 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei

Pisteitys:

12p - 10p - taito on kehittynyt hyvin

9p - 6p - taidossa on jonkin verran parannettavaa

5p - 0p - taidon parissa tulisi työskennellä ahkerasti

V	VALMIUS OPPIA	
	OPPIJA	OHJAAJA
1	Haluan osallistua vapaavalintaisiin opintoihin kehittääkseni taitojani 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei	Oppija ilmaisee halukkuutensa vapaavalintaisiin opintoihin kehittääkseen taitojaan 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei
2	Ymmärrän, mitä tietoja tai taitoja minun täytyy kehittää ollakseni kilpailukykyinen työmarkkinoilla 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei	Oppija ymmärtää, mitä tietoja tai taitoja täytyy kehittää ollakseen kilpailukykyinen työmarkkinoilla 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei
3	Ymmärrän, mitkä oppimissaavutukset ovat tärkeitä menestykselleni työmarkkinoilla 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei	Oppija ymmärtää, mitkä oppimissaavutukset ovat tärkeitä hänen menestykselleen työmarkkinoilla 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei
4	Suunnittelen oppimistehtäväni tietylle ajanjaksolle (esim. viikko, lukukausi) 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei	Oppija suunnittelee oppimistehtävänsä tietylle ajanjaksolle 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei
5	Haluan aloittaa uuden harrastuksen tai urheilulajin kehittääkseni kiinnostuksenkohteitani/taitojani 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei	Oppija ilmaisee halukkuutensa aloittaa uusi harrastus/urheilulaji kehittääkseen kiinnostuksenkohteitaan/taitojaan 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei
6	Haluan tehdä vapaaehtoistyötä saadakseni kokemusta 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei	Oppija suostuu tekemään vapaaehtoistyötä saadakseen kokemusta 😊kyllä 🌀vaikea sanoa 😞ei

 kyllä	 vaikea sanoa	 ei	 kyllä	 vaikea sanoa	 ei
---	--	--	---	--	--

Pisteitys:

12p - 10p - taito on kehittynyt hyvin

9p - 6p - taidossa on jonkin verran parannettavaa

5p - 0p - taidon parissa tulisi työskennellä ahkerasti

VI	KRIITTINEN AJATTELU	
	OPPIJA	OHJAAJA
1	Pystyn tekemään järkeviä ja kohtuullisia päätöksiä kyllä vaikea sanoa ei	Oppija pystyy tekemään järkeviä ja kohtuullisia päätöksiä kyllä vaikea sanoa ei
2	Pystyn ratkaisemaan yksinkertaisia arkipäivän ongelmia kyllä vaikea sanoa ei	Oppija pystyy ratkaisemaan yksinkertaisia ongelmia kyllä vaikea sanoa ei
3	Analysoin kokemuksiani työmarkkinoilla ja pystyn tekemään yksinkertaisia johtopäätöksiä kyllä vaikea sanoa ei	Oppija analysoi kokemuksiaan työmarkkinoilla ja tekee johtopäätöksiä kyllä vaikea sanoa ei
4	Pystyn vastaanottamaan rakentavaa kritiikkiä kyllä vaikea sanoa ei	Oppija pystyy vastaanottamaan rakentavaa kritiikkiä kyllä vaikea sanoa ei
5	Kuuntelen toisten mielipiteitä ja hyväksyn ne kyllä vaikea sanoa ei	Oppija hyväksyy toisten mielipiteet kyllä vaikea sanoa ei
6	Pystyn arvioimaan tilanteita erilaisista näkökulmista kyllä vaikea sanoa ei	Oppija pystyy arvioimaan tilanteita erilaisista näkökulmista kyllä vaikea sanoa ei

Pisteitys:

12p - 10p - taito on kehittynyt hyvin

9p - 6p - taidossa on jonkin verran parannettavaa

5p - 0p - taidon parissa tulisi työskennellä ahkerasti

Tulokset saatuaan ohjaaja ja oppija vertailevat tuloksiaan, keskustelevat niistä joko luokkahuoneessa tai sovelluksen kautta ja päättävät pisteityksestä, eli mitä oppijan

pehmeistä taidoista tulisi kehittää, vahvistaa tai parantaa ja mitkä niistä ovat hyvällä tasolla. Oppijalla on kurssijakso (koulutustyyppistään riippuen), jonka aikana hän kerää todisteita muodollisesta ja epämuodollisesta oppimisesta, jotka kertovat hänen työskentelystään henkilökohtaisten taitojensa kehittämiseksi.

Kurssin lopussa ohjaaja ja oppija käyttävät samaa pehmeiden taitojen arviointityökalua, vertaavat tuloksia ja keskustelevat, onko oppijan pehmeissä taidoissa nähtävissä parannusta vai ei. Jos ei, oppijan tulee pohtia syitä tälle, ja millä tavalla taitoja voitaisiin parantaa ja keskustella asiasta ohjaajan kanssa.

Oppija kerää todisteet tarvittavan taidon kehittämisestä ja tekee ne näkyviksi lataamalla ne arkistoon. On monia mahdollisuuksia kerätä todisteita pehmeiden taitojen kehittämisestä, kuten osallistuminen urheilutapahtumiin tai kerhoihin, koulu- tai sosiaalisten tapahtumien järjestäminen, ryhmätyöskentely tai yksittäiset projektit. Oppija voi ladata toiminnastaan valokuvia, videoita tai muita dokumentteja, jotka osoittavat hänen pehmeiden taitojensa kehittämistä. Tämän jälkeen oppija keskustelee saavutuksistaan kouluttajan kanssa.

Pehmeät taidot integroituna sovellukseen

Pehmeät taidot ovat tärkeä osa henkilökohtaista kehitystä, hyvää työllistyvyyttä ja tyydyttävää elämäntapaa. Siitä huolimatta niitä laiminlyödään muodollisen oppimisen prosessissa, riippumatta siitä, onko koulutus kasvokkain tapahtuvaa vai verkkokoulutusta.

COVID-19-pandemian aikana ilmestyi useita koulutuslustoja, jotka tarjosivat erilaisia

mahdollisuuksia muodolliseen oppimiseen. Yksikään niistä ei kuitenkaan yhdistänyt muodollista oppimista arkioppimiseen ja pehmeiden taitojen kehittämiseen. Siksi tässä projektissa nämä kolme kehitysmuotoa on päätetty integroida yhteen sovellukseen. Sen avulla oppija dokumentoi todisteita epämuodollisesta oppimisesta, jotka osoittavat, että myös hänen pehmeät taitonsa kehittyvät.

4.1 Oppijoiden pehmeiden taitojen kehittymisen tarkkailu sovelluksen avulla

Oppija voi kerätä erityyppisiä todisteita, jotka hän voi sitten ladata sovelluksen arkistoon. Todisteita voivat olla esimerkiksi erilaiset kirjalliset dokumentit, esitelmät, videot, äänitiedostot, ym.

Alla esimerkkejä erilaisista todisteista, joita oppija voi kerätä kehittääkseen pehmeitä taitojaan:

Osoittaakseen henkilökohtaisten pehmeiden taitojensa kehittymistä oppija voi ladata:

- Todistus osallistumisesta tai palkinnosta yksilö- tai ryhmäkilpailussa.

Tämä on hyvä todiste siitä, että oppija on parantanut

- a) Itsemotivaatiotaan osallistumalla/saavuttamalla tuloksia kilpailussa;
- b) Sopeutumistaan osallistumalla kilpailuun ja noudattamalla sen sääntöjä; kommunikoimalla erilaisista taustoista tulevien, eri ikäisten, jne., ihmisten kanssa.

Osoittaakseen sosiaalisten pehmeiden taitojensa kehittymistä oppija voi ladata:

- Todistus, essee, viralliset kirjeet, CV tai muu todistus ryhmäprojektin parissa työskentelystä ja sen onnistuneesta suorittamisesta.

Tämä on hyvä todiste siitä, että oppija on kehittänyt itseään

- Ryhmätyössä työskentelemällä osana tiimiä, ottamalla itselleen tiettyjä rooleja tai tehtäviä, ratkaisemalla ongelmia, keskustelemalla kiireellisistä asioista;
- Kommunikoinnissa olemalla vuorovaikutuksessa joukkueovereiden kanssa tietyn tehtävän tai tavoitteen saavuttamiseksi; kommunikoimalla kirjallisesti opettajien tai työnantajien kanssa.

Osoittaakseen metodologisten pehmeiden taitojensa kehittymistä oppija voi ladata:

- Sertifikaatin, todistuksen suoritetuista kokeista tai saavutetuista pätevyyksistä, todistuksen vieraiden kielten edistyksellisemmästä hallinnasta, tai muita dokumentteja, jotka osoittavat oppijan osallistuneen työpajoihin, työharjoitteluihin tai muuhun koulutukseen.

Tämä on hyvä todiste siitä, että oppija on kehittänyt itseään

- Valmiudessaan oppia sitoutumalla oppimisprosessiin ja valmistautumalla kokeisiin, osallistumalla eri muotoisiin koulutuksiin, osoittaen valmiuttaan kohdata uusia haasteita;
- Kriittisessä ajattelussa hankkimalla olennaisimman ja hyödyllisimmän tiedon pätevyyden tyypistä, kursseista, koulutuksesta, joka voi olla hyödyllisin työmarkkinoiden nykytilanteen ja sen mahdollisten tulevien suuntausten kannalta.

Oppijoiden ladataessa todisteita työskentelystään sovellukseen, ohjaaja saa ilmoituksen kyseisestä aktiviteetista ja voi näin seurata oppijan kehitystä. Ohjaaja ja oppija keskustelevat systemaattisesti oppijan kehityksestä ja kerätyistä todisteista, joko

henkilökohtaisesti tai sovelluksen välityksellä. Oppijan henkilökohtaisesta tarpeesta riippuen voidaan järjestää erillisiä tapaamisia, esimerkiksi 4-6 kertaa kurssin aikana. Oppijan tulisi olla tietoinen siitä, että kerätyt todisteet heijastavat hänen omaa sitoutumistaan ja jatkuvaa työtään pehmeiden taitojensa parissa, joten hän on itse vastuussa henkilökohtaisesta kehityksestään. Ohjaajan roolina on valvoa, antaa ohjeita ja kommentoida todisteiden hyödyllisyyttä, tasoa ja laatua.

Yhteenveto

Tämä käsikirja käsitteli innovatiivista metodia, joka korostaa oppijan henkilökohtaisen kehityksen tärkeyttä koulutusprosessin aikana. Tätä pehmeiden taitojen kehittymistä tukevaa menetelmää voidaan varmasti käyttää itsenäisesti henkilökohtaisten tarpeiden ja ammatillisten valintojen mukaan. Yhdistettynä muihin Visual Paths projektissa kuvattuihin menetelmiin sillä saadaan kuitenkin paljon tehokkaampia ja yhdenmukaisempia oppimistuloksia. Visual Paths projekti osoittaa, että tehokkain tapa kouluttaa tasapainoisia ja menestyviä ihmisiä on yhdistää oppimisen eri osa-alueita henkilökohtaiseen kehittymiseen. Lisäksi sovellus yhdistää nämä näkökohdat tehden oppimisprosessista oppijaa kiinnostavamman ja motivoivamman.

Näin ollen voidaan päätellä, että sovelluksen tarjoama mahdollisuus opettajille ja oppijoille toisaalta seurata normaalia opetussuunnitelmaa ja toisaalta kehittää ja parantaa pehmeitä taitoja on merkittävä. Sen avulla ohjaajat voivat seurata oppijoiden edistymistä

molemmassa oppimistyypeissä – virallisessa ja epämuodollisessa oppimisessa. Kouluttajat on varustettu arvokkaalla pehmeiden taitojen arviointityökalulla, jota käytetään kurssin sekä alussa että lopussa antamaan tietoa oppijan pehmeiden taitojen kehittymisestä. Siten se auttaa kasvattajia myös näkemään oppijasta isomman kuvan kokonaisuutena persoonallisuutena. Lisäksi se antaa oppijoille mahdollisuuden vaikuttaa omaan koulutukselliseen ja henkilökohtaiseen kehittymiseensä. Oppijat ymmärtävät paremmin oppimisen ja pehmeiden taitojen välisen yhteyden ja huomaavat omat vahvuutensa selkeämmin sekä tietävät, miten parantaa taitojaan. Oppijat voivat helposti omalla älypuhelimellaan ladata sovellukseen minkä tahansa todisteen, joka tukee heidän henkilökohtaista kehitystään. Myöhemmin he voivat esitellä edistystään ohjaajalle helposti puhelimeltaan, ilman tarvetta tulostaa mitään. Sovellus tekee oppimisen visuaalisten todisteiden keräämisestä ja esittämisestä nopeampaa ja helpompaa.

Sen vuoksi tässä menetelmässä yhdessä sovelluksen kanssa on innovatiivisia ominaisuuksia, jotka yhdistävät koulutuksen digitaalisen siirtymän kahteen oppimisen muotoon sekä oppijan henkilökohtaiseen kehitykseen. Ottaessaan kaikki nämä näkökohdat huomioon se luo joustavammat olosuhteet oppimiselle.

Lähteet

"Bądź skuteczny. 50 narzędzi rozwijających efektywność osobistą i zawodową" M.Grzesiak, wyd. Onepress, 2019

"Inteligencja emocjonalna" J. Tomczyk, wyd. Edgard, 2014

"Kompetencje personalne i społeczne w obszarach zawodowych" A. Lęgowicz, wyd. Difin, 2014

"Kompetencje personalne i społeczne" A. Krajewska, Wyd. Ekonomik, 2018

"Komunikacja między ludźmi" B.Spitzberg, K.J.Barge, P.S.Morreale, wyd. Naukowe Pwn, 2015

"Coaching inteligencji emocjonalnej" tyt. oryginału "Emotional intelligence coaching. Improving performance for leaders, coaches and the individual" St. Neale, L.Spencer-arnell, L.Wilson, wyd.Oficyna a Wolters Kluwer business, Warszawa 2010

"Inteligencja emocjonalna w działaniu" tyt.oryginału "EQ APPLIED: The Real-World Guide to Emotional Intelligence" J. Bariso, wyd. REBIS, Poznań 2020

"Inteligencja emocjonalna. Poradnik z zestawem ćwiczeń" tyt.oryginału "Stark durch Gefühle" St.Konrad, Cl.Hendl, wyd. Videograf II, Katowice 2005

"Inteligencja emocjonalna" tyt. oryginału "Emotional intelligence" D.Goleman, wyd. Media Rodzina, Poznań 2007

"Jak wykształcić inteligencję emocjonalną" D.Schilling, wyd. Fraszka Edukacyjna, Warszawa 2009

"Naturalne przywództwo: Odkrywanie mocy inteligencji emocjonalnej" tyt. oryginału "Primal Leadership: Unleashing the Power of Emotional Intelligence" D.Goleman, R.Boyatzis, A. McKee

“Skarbnica edukacji dobrego serca. Inteligencja emocjonalna: podstawy, metody i zabawy” tyt. oryginału “Das Schnatzbuch der Herzensbildung. Grundlagen, Methoden und Spiele zur emotionalen Intelligenz” Ch. Liebertz, wyd. Jedność, Kielce 2007

“Working with emotional intelligence” D. Goleman, published by Bloomsbury, London, 1999

“Wychowanie do osobistego rozwoju. Pomysły na lekcje rozwijające kompetencje miękkie i umiejętności osobiste wśród dzieci i młodzieży. Część 1” K. Skolimowska, M. Kud, wyd. Difin, Warszawa 2017

“Wychowanie do osobistego rozwoju. Pomysły na lekcje rozwijające kompetencje miękkie i umiejętności osobiste wśród dzieci i młodzieży. Część 2” K. Skolimowska, M. Kud, wyd. Difin, Warszawa 2017

CROSS-COUNTRY SURVEY ON SOFT SKILLS REQUIRED BY COMPANIES TO MEDIUM/HIGH SKILLED MIGRANTS Methodological approach for a common framework of Soft Skills at work. VALORIZE HIGH SKILLED MIGRANTS 2014-1-IT02-KA204-003515 Authors and credits: Elena Dall’Amico, Simonetta Verona (Ceipiemonte S.c.p.a.) Torino, December 2015 <https://www.academia.edu/>

EC, EU Skills Panorama (2014), Entrepreneurial skills Analytical Highlights, prepared by ICF and Cedefop for the European Commission; OECD (2014), Job creation and local economic development, chapter 6 “Building entrepreneurship skills”.

<http://euskills Panorama.cedefop.europa.eu/Glossary>.

Importance of Soft Skills for Education and Career Success, Shaheen Majid, Zhang Liming, Shen Tong, Siti Raihana Nanyang Technological University, Singapore, International Journal for Cross-Disciplinary Subjects in Education (IJCDSE), Special Issue Volume 2 Issue 2, 2012

Innovative Curriculum for Adult Oppijas on soft skills IO2 Soft Skills Assessment Toolkit and Individual Goal Mapping – Report and Development of Ideal Tools Project number: No. 2017-1-ES01-KA204-038271 <http://icaro-softskills.eu/>

LifeComp - The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence, Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2020 European Union, 2020

Maria Tuchowska, <https://portal.librus.pl/szkola/artykuly/kreatywne-ocenie-jak-nagradzac-i-wspierac-rozwoj-uczni>

The Key Competences for Lifelong Learning – A European Framework, Luxembourg Office for Official Publications of the European Communities, 2007.